

Dansk Forening
for ældre Lystfartøjer

Nr. 81, sep 2004

Sidste udkald for de gamle både

DFÆL tager nu initiativ til at få kortlagt og bevaret en truet del af den danske kulturarv, de gamle lystbåde. Læs i bladet, hvordan du kan hjælpe...!

Side 6-8

**Sommerstævne 2004, se billedeerne!
Gør-det selv: Sådan lægger du et lærreddsdæk**

Bladet udgives af DFEL,
Dansk Forening for Eldre båtfarere
 c/o Birte Molbeck
 Holstebrogade 43, tv.
 2100 København Ø
 Email: dfael@get2net.dk
 Tryk: Deslers Bogtryk

Telefonisk henvendelse skal ske til bestyrelsesmedlemmerne. Til Birte Molbeck kan om adresseændring og økonomiske forhold.

Bestyrelsen:
 John Knudsen
 Maden 14, 8210 Aarhus V
 Tlf. 8615 0426—2982 4218
 E-mail: johnrauth@stofanet.dk
Formand

Ove Juhl,
 Præstøvej 19, 4771 Kalvehave
 Tlf. 5538 8631
 E-mail ojuhl@email.dk
Register, arkiv og hjemmeside
Motorbådrepræsentant

Villy Klausen
 Enghaven 5
 4550 Assens
 Tlf. 5965 1145
 E-mail kongeskov@firma.tele.dk

Carl Bisgaard
 Brnsbjergvej 5, Trundrup
 5683 Haarby
 Tlf. 6473 3015
 E-mail: cab@cowi.dk

Simon Hansen
 Gl. Mejerivej 14 a
 3050 Humlebæk
 Tlf. 4919 4599 eller 2298 1674
 E-mail: post@simonhansen.dk
Redaktør af DFEL-bladet samt annoncer

Lokale initiativer:
 "Kort 112", Aarhus bugt-området
 Bruno Jensen
 AGFvej 2
 8260 Viby J
 Tlf. 8611 5485
 E-mail bj@ats.dk

"Skaroksen" Næstved
 Kaj Albertsen
 Yrsavej 3, 4700 Næstved
 Tlf. 5373 0841

"Ø-havet", Sydfyn
 Mads Lillholdt,
 Ravnshered 25, 5610 Assens
 Tlf. 6471 1216

"Københavnske træsjelere"
 Jørgen Jensen
 Se under bestyrelse

Vurederingsfolk:
 Hans Emil Petersen, Svendborg
 Tlf. 6221 3373

Visti Kruse, Rangkøbing
 Tlf. 9732 1801

Knud Johansen, Frederikshavn
 Tlf. 9842 2572

Arne Borghagen, Gnested
 Tlf. 4839 0821

Johannes Hebol, Årøsund
 Tlf. 7458 4314

Logogen

20. oktober En aften for dig, der måske vil have træbåd
 Københavnske Træsjelere inviterer til informationsaften om det at have en træbåd. Måltrettet til nye og kommende træbådsjere. Onsdag 20. oktober kl. 19.30 i K.A.S. klublokale, Strandvænget 43, 2100 København Ø.

1. november Sidste frist for artikler og annoncer
 Vil du have artikler eller annoncer med i DFEL-bladets novembernummer, skal du aflevere dem til redaktionen senest 1. november. Bladet udkommer i midten af november.

Aarøsund Bådebryggeri

Har De planlagt en ombygning eller fornyelse på Deres båd
 inden næste forår ?
 Hvorfor vente til i sidste øjeblik?

Vi kan tilbyde:
 Total og del renovering, aptering og oprigning
 Fremstilling af halvfabrikata til selvbyggeren

Ring og få en uforpligtende snak

**Aarøsund Bådebryggeri v/ badebygger Johs.
 Heebøll**

Aarøsund Havn 24, Aarøsund, 6100 Haderslev,
 Tlf. 74 58 43 14 fax 74 58 41 33
 Mobil 21 43 42 14, E-mail: heebøll@baad.dk

Det er en fornøjelse, at tænke tilbage på et sommerstævne, der på trods af vejrguderne, blev en succes, ikke mindst på det kulinariske område. Tak til træskibshavnen i Århus og alle deltagere, det var et velfortjent klap på skulderen I fik da vi skiltes.

Vi starter nu et større projekt med registrering af de lystfartøjer af træ, der er tilbage i landet og vi håber, at du også lige vil kigge dig omkring og se hvad der står i hjørnerne på

vinterpladsen, eller andetsteds, og lave en kort beskrivelse. Se andetsteds i bladet.

Målet er at sikre en bevarelse af karakteristiske dele af denne kulturarv, og allerhelst som sejlende fartøjer.

Når I nu går her i efteråret og planlægger forbedringer på båden, så husk lige, at vi gerne vil have mulighed for flere "åben båd" besøg således at erfaringer og gode tips kan blive videregivet – især til nye træbådsejere.

Velkommen til nye medlemmer

Christian Jensen

Tim kirkevej 54

6980 Tim

Motorbåd "Mor Sigbrit"

Geert Bilhonder

Gronfeld Bygade 15

8400 Ebeltoft

30 m² "Toya"

Jorgen Christensen

Vistivej 4

9240 Nibe

Platgatter "Fnug II"

Franco Turchi

Gasværksvej 5, 1. th

1656 Kobenhavn V

Platgatter "Shanty"

Ole Bjorn Nielsen

Lundagervej 16

5610 Assens

Twister "Duen"

Sonnich Kromann

Torvegade 2

8450 Hammel

Molich One Design
"Emma"

Ib Christensen

Jærogade 11

5000 Odense

Kutter "Ju-Hu"

Claus Rosquist

Hojdevej 25 B. 1-2

2300 Kobenhavn S

26 m² "Glory"

Henning Schjøler Pedersen

Guldblommevej 9

2770 Kastrup

Juniorbåd "Tibato"

Elisabeth og Ole Wedel

Gærdesmuttevej 16

3390 Hundested

Nordisk Krydser "Marsk"

Har du skiftet båd..?

Det er sjovt at følge med i, hvilke både, som er med hos DFÆL. Husker du at fortælle foreningen, hvis du har skiftet din båd ud med en anden ældre lystbåd? Så bringer vi gerne en notits her på siden!

"På næsten alle de havne jeg har besøgtet står der vrug. I Vejle står der bl.a. en slank kutter, måske en NK, en juniorbåd m.fl.? I Dragør står der rigtig mange: En smuk spidsgatter (ligner Robert Jensens 'Mariane') uden dæk, W-båden 'Chris', en mindre kutter, flere spidsgattere m.m... I Kolding står der nogle spidsgattere, en kutter-type, en motorbåd m.fl... I Haderslev er der en Havlit 'Øst', en SSA 'Siesta', en finnekølsbåd, en kravelbygget folkebåd, og desuden ligger der en sejlkutter fra 1901 i vandet. I middelfart står en juniorbåd, prototypen af Linds Duet, en motorbåd, en kutter..."

Uddrag af et brev til redaktionen fra Jacob Kasse.

Du kan hjælpe med at redde de gamle både

Af Simon Hansen

En vigtig del af den danske kulturarv har det skidt. På havn efter havn landet over står ældre lystbåde og forfalder. Nogle af dem er kommet så langt i deres forfal, at de ikke kan reddes. Men de fleste kan, og tiden er knap. Problemet er bare, at ingen har et overblik. Derfor sætter DFÆL nu lup på problemet, og boder medlemmerne om at hjælpe til med at kortlægge de nødlidende traebåde. Når vi kan sætte mere præcise tal og fotos på sagen, vil vi rejse den politisk.

Hjælp med at kortlægge i dit eget lokalområde

Vores mål er at få et første kvalificeret overblik. Det skal ske ved at vi samler lokale rapporter om nødlidende både. Vi håber og tror, at DFÆL's medlemmer vil hjælpe til med denne hjertesag.

Opgaven er enkel. Gå ned til din havn eller badeplads og brug øjnene. De fleste steder står overgivne traebåde. Tag gerne billeder, skriv et par ord om det du ser og fotografer. Mangler du kamera, kan vi forsyne dig med et engangskamera. Digitale billeder er også velkomme.

Detaljeret skema, hvis du har mod på det

Hvis du har mod på at gå i detaljen, kan du få et skema, som du udfylder for hver båd du finder. Skemaet finder du på DFÆLs hjemmeside eller ved at ringe til DFÆL. Men det er ikke et krav, at du bruger skemaet.

Hvor trækker vi grænsen?
Nogle både er på grænsen. Måske er der en ejer, som sætter båden i vandet men i øvrigt ikke passer den. Synes du den er inde i et odlaeggende for-

fald, ja, så skriv den på din liste. Dine iagttagelser er med til at danne det store billede.

Kontakt os, hvis du vil være med til at kortlægge

Hvis du vil være med til at kortlægge de truede både, så kontakt DFÆL. Ring eller mail til Simon Hansen som er tovholder på sagen. Telefonnummer 22981674, emailadressen er post@simonhansen.dk. Du kan også kontakte de andre bestyrelsesmedlemmer.

Vi skriver en landsrapport

Når vi har et nogenlunde klart landsbillede, skriver vi en rapport. Den vil formentlig lægge op til, at der skal gennemføres en opfølgende kortlægning udfort af sagkyndige og med støtte fra kulturministeriet.

Og så skal vi finde ud af, hvordan vi kan redde de gamle både.

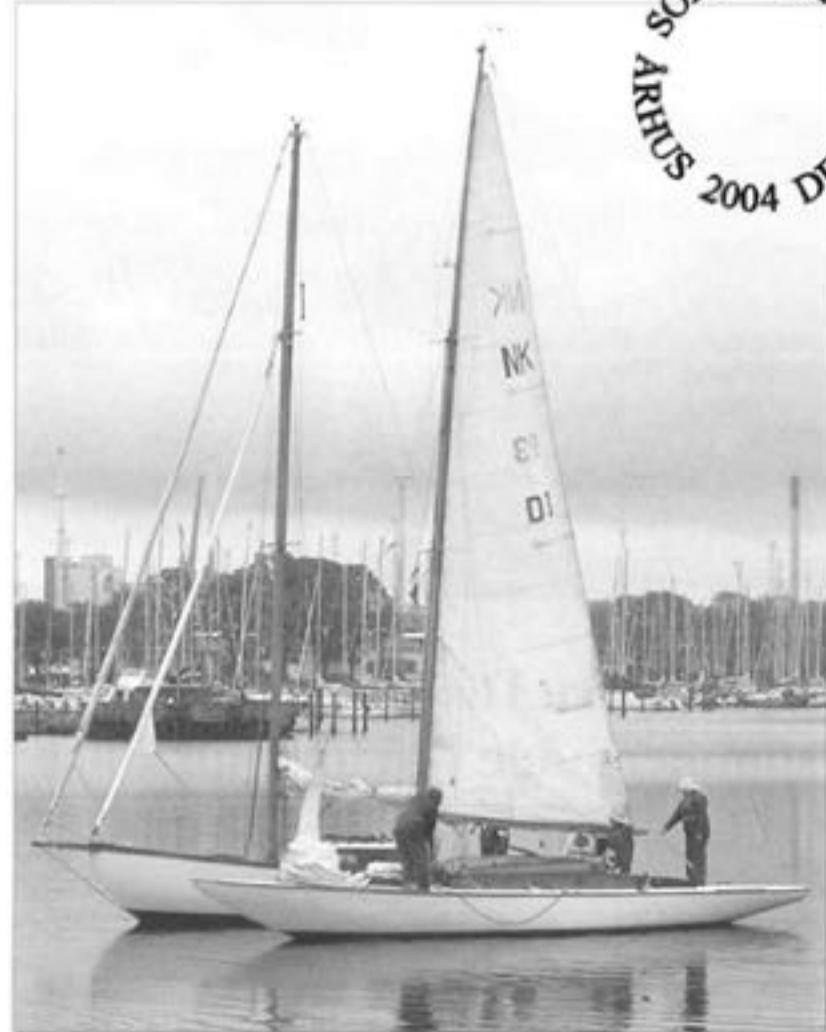
Det handler først og fremmest om at få gjort det muligt for flere mennesker, at have en ældre lystbåd som hobby. At enkelte både reddes gennem fondsmidler er fint, men den store opgave er at udbrede interessen for de ældre traebåde og især at skabe muligheder for, at interessen kan praktiseres!

Vil du hjælpe med at kortlægge de nodliden-de både..?

Ring, skriv eller mail til:

Simon Hansen
Gl. Mejerivej 14 a
3050 Humlebæk
Tlf. 4919 4599 eller
2298 1674
post@simonhansen.dk

Ove Juhl,
Præstovej 19
4771 Kalvehave
Tlf. 5538 8631
ojuhl@email.dk

DFÆL-stævne med regn og humor

Dejlige dage i Århus, med masser af god mad, godt humor og mange smukke både. Se billederne og læs mere på de næste sider.

7-meteren Runa

Referat fra DFÆL's sommermøde i Århus juli 2004

John, formand for DFÆL, indledte med at byde velkommen til sommermodet og de fremmodte stævnedeltagere.

Stævnet tegner på trods af den blæsende og regnvåde sommer til at blive et godt stævne med 31 tilmeldte både og indtil nu 30 fremmodte (heraf en ikke tilmeldt) selv om der ved tilmeldingsfristens udlob kun var tilmeldt 19 både.

En stor tak skal lyde til Træskibshavnen Århus - specielt Erik madmor og Bruno fra Ran II. Derefter lagde han på bestyrelsens vegne op til diskussion af følgende emner:

Skal vi fortsat have et register i skriftlig form og hvor tit skal

det udsendes?

Hvordan bevarer vi lystfartøjerne som en del af den danske kulturarv?

Registrering af både som er i fare for at forgå?

Kulturarven

Simon fra Saxon, medlem af DFÆL's bestyrelse, åbnede diskussionen om kulturarven ved at slå et slag for bladet og registrering af både, men også at det er nødvendigt at finde nogen til at gøre noget ved de truede både.

Torben fra Runa (Danmarks Museum for Lystsejlads): Spørgsmålet er hvordan vi får politikerne i tale om bevarelseren af lystfartøjerne, deres interesse har indtil nu koncentreret sig om erhvervsfartøjerne, som har fået støtte fra skibsbevarings-

Så er madden serveret..!

fonden.

Der er indtil nu kun 2 lystfartojer som har fået støtte fra SBF nemlig Runa og spidsgatteren Åge. Blandt andet også fordi der skal foreligge regnskab for momsregistreret arbejde - og de fleste af DFÆL's både bliver istandsat ved ejerens egen indsats i fritiden.

Per fra Skjald beklager at mange af DFÆL's medlemmer er op i årene.

Simon fra Saxon fremhæver muligheden for at unge overtager forfaldne både og oplærer af alle os der har arbejdet med det i mange år. Og det er vigtigt at vi bevarer friheden til at gøre det selv.

Ove fra Joane fremhæver de havnemiljøer hvor der allerede

sker noget - blandt andet her i TS Århus, Fåborg, KAS. Torben fra Diana III peger også på at det er vigtigt at få fat i ungdommen, f.eks. gennem skolesejlads i klubbane og der gøre opmærksom på muligheden for at koble træskibe. Og så skal vi gøre reklame

*Stævnebåde
side om side.*

*Aalborg-
jolle på
vej ind...*

for at få flere medlemmer af DFÆL. Preben fra Valoia nævner eksempellet Najaden, Åbenrå som blev opkøbt af kommunen for 1 kr. og er ved at blive sat i stand i et aktiviseringsprojekt.

Forfaldne både

Peter fra Slendrian fremhæver muligheden for registrering af bådene, der står på vinterpladserne her i sommer, hvor vi er mange som kommer rundt til havnen. Og så sørge skibsbevaringsfonden om penge til opkob af både som er bevaringsværdige.

Flere bakkede op om arbejdet og foreslog at man kunne koble engangskamera eller benytte digital kamera. Jacob fra Freja er

God stemning i teltet efter kapsejladsen.

meget interesseret i opgaven. Man kunne have et skema til at samle oplysningerne på.

Register

John formand efterlyste tilbagemeldinger om hvordan register skal udkomme fremover?

Der er udgivet register 1 gang årligt de første år og i bogform ca. hvert 5. år indtil nu, seneste udgave er fra 2001.

Registeret indeholder p.t. 800 både hvis ejere har været medlem af foreningen, og båden bliver ikke slettet selv om nuværende ejer ikke er medlem.

Okonomien set i forhold til de forskellige muligheder er:

Trykt udgave: 35-40.000 kr.

Database: Os selv + vedligeholdelse af databasen omkring 10.000 kr.

Et udprint koster portoen.

Særnummer af bladet fylder ca. 90 sider; et blad på 32 sider koster 8000 kr. i trykning + porto

Tilbagemeldingerne fra forsamlingen gik på at man ønsker et register i bogform hvert 5. eller 10. år suppleret med databasen på hjemmesiden, som man evt. kan bestille udskrift af.

Det blev blandt andet fremhævet at et register i bogform er med til at beskrive historien.

Peter fra Slendrian vil gerne være med i arbejdet med registeret.

Beslutningen lægges op til næste generalforsamling.

Andet

Torben fra Diane III foreslår at generalforsamlingen flyttes til stævnet, hvor de aktive alligevel møder frem. Flere bakkede op om forslaget.

Bestyrelsen vil tage det med på generalforsamlingen.

John formand fortæller at der er mulighed for at købe syns og skonshøger ved henvendelse til ham.

Ove fra bestyrelsen efterlyser hvem der vil stille sig til rådighed til Åben båd arrangementer. De har i vinter været på besøgt.

Per fra Skjald efterlyser en gentagelse af de afholdte kurser og gerne over hele landet. John formand efterlyser undervisere.

Slut.

SOMMERSTÆVNE
ARHUS 2004 DFÆL

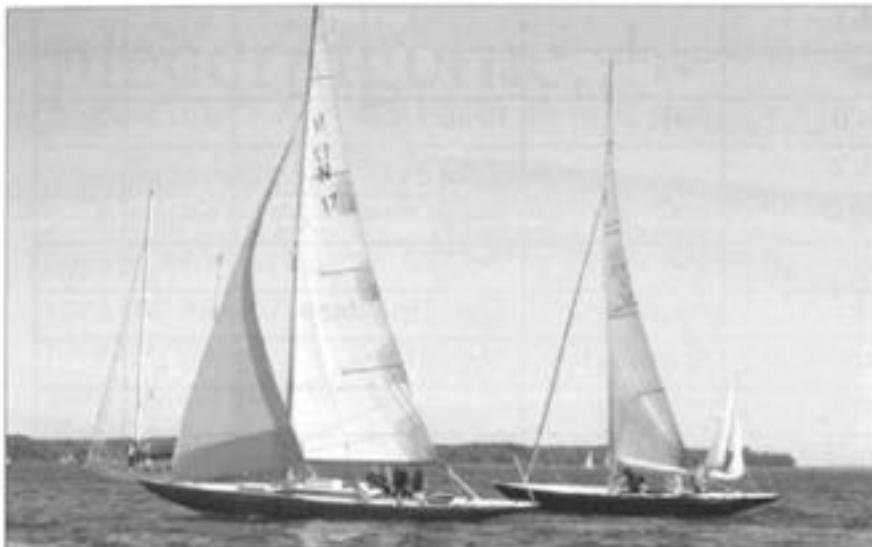
Hård dyst om placeringerne..!

Sommerstævnet bod traditionen tro på kapsejlads. Vinden var i det milde hjørne. Det passede de gamle både godt, og der blev både tid til at trimme sejlene og torsten. Desværre var vejret meget gråt, så vores billeder er ikke de bedste.

Bådnavn	Bådtype	Ejer	NNL	Nr.
1. start				
Lob 1				
Runa	7mR	DMFL	6,0	1
Ran II	7mR	Bruno Jensen	6,0	2
Lob 2				
Bellina	SSB	Willy Ottesen	6,0	4
Joane	NK	Ove Juhl	6,1	3
Trio	30 Målar	Lars Schaldemose	6,8	1
Diana III	Slup One ton	Torben Rix	8,2	II
Lob 3				
Tjandi	Springer	Soren Walling	4,7	II
Bumm	38m ² Spidsg.	Asger Jessen	4,9	
Patricia	40m ² Spidsg.	Jorn Berg	5,9	
Valoia	48m ² Spidsg.	Preben Nielsen	6,0	1
2. start				
Lob 4				
Slendrian	Weddelsborg	Peter Larsen	5,0	1
Odyssou	Swell		5,1	II
Nina Swell	Swell	Hans Bach	5,1	3
Ålborgjolle		Finn Pedersen	3,1	4
Lob 5				
Luna	Folkebåd	Niels B. Hansen	4,4	3
Castor	Folkebåd	Anne Marie Dinesen	4,5	
Scherzo	Folkebåd	Jorgen Heidemann	4,5	1
Tahoo	Folkebåd	John Knudsen	4,5	II

Afdansningsbal

Lady Day og Mistral

*Bådene ved
træskibs-
broen i
Svendborg.*

Af Ove Juhl

Torsdag den 12. august blev der holdt afdansningsbal i Svendborg under mottoet Af Lyst! Classic Yacht Regatta var blevet aflyst, da der ikke var økonomisk grundlag for at gennemføre stævnet med 38 tilmeldte både...

Men Danmarks Museum for Lystsejlads og Maritimt Center syntes ikke, at nogen skulle komme forgæves til Svendborg, så de inviterede til Afdansningsbal, i alt deltog ca. 28 både.

Torsdag aften modtes vi i Maritimt Center til velkomst-ol, og for at planlægge arrangementet. Det blev besluttet at sejle kapsejlads om fredagen.

Fredag sejlede vi 2 kapsejlads på Lunkebugten. Ghoster var dommerbåd, og dommeren kom fra Thuro Sejlklub. Der blev på trods af den megen regn gået til den, og det var svært at se, at det var gamle klenodier, der var på startlinien med de tætte starter.

En af starterne.

I løbet af dagen dukkede der også en del flere både op. Om aftenen blev grillen tændt, og så blev der ellers torret toj og diskuteret regn og kapsejlads hele aftenen.

Lordag vågnede vi op til strålende solskin, det blev besluttet også at sejle 2 sejladsr denne dag. Den sidste sejlads blev lidt kort på grund af den lette vind, så alle kom ind i god tid til aflysningsfest og uddeling af en aflysningspokal. Denne er en vandrepokal, der skal uddeles næste gang, der bliver et stævne aflyst, pokalen blev vundet af Lady Day. Efter præmieuddelingen var der dans til det lokale orkester, Sostrene Lystig.

Mange tak til Martin, Torben og Anker fra Danmarks Museum for Lystsejlads og Maritimt Center for at havde

Piraya på vej ud af Svendborgsund.

lavet et godt Afdansningsbal. Vi glæder os til at komme til Svendborg igen, uanset hvilken form Classic Yacht Regatta, vi får til næste år.

Resultater fra sejladserne kan ses på hjemmesiden.

What every well-heeled boat
is wearing this season

HF Industri & Marine
Tlf. 6220 1312 Fax 6220 1477
www.hfmarine.dk

Vil du købe eller sælge?

*Med en annonce i DFÆL bladet når du ud til Danmarks træbådsentusiaster.
Privat eller firma - kontakt redaktionen og få et tilbud!
Venlig hilsen
Redaktionen*

En sommerhilsen fra Hou...

”På vores vej hjem fra Sommerstævnet i Århus sejlede vi ind til Hou. Som vanligt gik vi en tur rundt på havnen for at se, om her skulle ligge nogle spændende både.

Her kom vi forbi en flot vedligeholdt Kragejolle, i jollen sad 2 mænd og vi faldt i snak. Den ene viste sig at være bådebygger Henning Krolmark, og vi blev inviteret over at se, hvad de ellers havde gang i.

Vi kom ind i en hal og så her agterenden af en stor kutter. Det viste sig at være Tertia, en 7mR bygget som udlodningsbåd i 1910. Vi gik op af en trappe og kom op på en platform bygget ca. 40 cm under dæksniveau og så ned i det imponerende syn af en fuldstændig åben båd, stort set alle svob og en hel del bord var skiftet.

Tertia havde som mange andre også fået hækken skæret af, og denne var også genopbygget. Tertia bliver restaureret med midler fra Egmont Fonden og skal sejle med handicappede. Cockpittet skal derfor indrettes med 2 stole, der skal også laves ny aptering med 5 kojer.

Ved siden af Tertia stod en 26 m² Spidsgatter ”Ellen”, som en af medarbejderne er ved at sætte i stand. Kolen var taget af og blevet rettet af med epoxy. En del af agterstævnen var også ved at blive skiftet.”

Ove Juhl

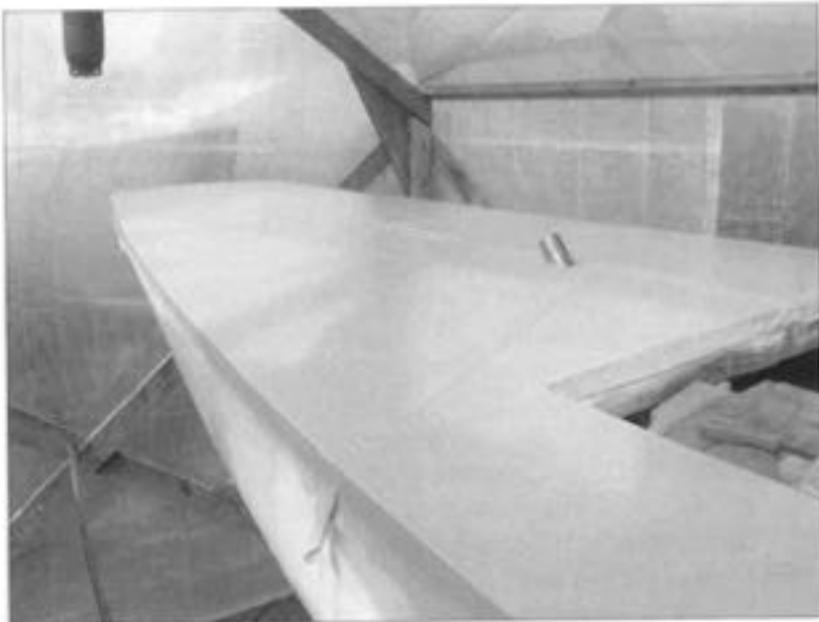

Stævnen på Tertia med Ellen i baggrunden.

Et kig ned i Tertia.

Kolen på Ellen.

Kutteren Saxon får nyt lærredsæk vinteren 2003/2004

Og så er der lærred på dækket...

I vinter lagde jeg nyt lærredsæk på min sejlbad, Saxon, en 32' slank kutter fra 1946. Anledningen var en total renovering af bådens dæk og overbygning. Derfor var hele dækket og overbygningen fjernet, da jeg gik i gang. Efter at have udskiftet en del

dæksbjælker, lagde jeg et dæk af fyrræsplanker med fjer og not. Sådan et med lærred havde båden oprindelig, men i 1960erne blev der lagt et teakdæk oven på plankedækket. 20 år senere var plankeerne ødelagte og blev erstattet af et underdæk af plywood. Teaken

blev lagt på plads igen. Nu var teakdækket så omkring 40 år og godt slidt. Stikprover viste også, at der var rådkader på underdække af krydsfiner. Samtidig var overbygningen renoveret til ukendelighed i 60erne, og jeg besluttede at udskifte det hele. I denne artikel vil jeg fortælle om lærredsækken.

Plankedæk først

Plankedækket blev lagt ud over overste bord og senere hovlet i facon. Efter spartling af alle som- og skruehuller med linoliekit, blev plankeerne grundigt imprægneret med linolie og derefter malet med linoliemaling baseret på zinkhvidt. Så var jeg klar til at lægge lærred.

Lærredsæk på flere mader

Hvordan lægger man et lærredsæk? Det er der flere traditioner for. Engleanderne er glade for at lægge lærredet i våd maling, hvorefter lærredet strækkes ud og altså males fast dækket. Svenskerne har i mange år brugt at lægge tjære- og voksbehandlet pap mellem dæk og kerred for at sikre, at

lærredet ikke males fast på dækket. Og herhjemme har jeg hørt om begge metoder samt den tredje, som jeg valgte. Lærredet spændes ud over dækket og imprægneres med linolie, hvorefter det males. På denne måde kommer lærredet heller ikke til at hænge fast i dækket.

At finde lærred

Forste opgave var at finde passende lærred. Dækslæred skal i sagens natur være særlig slidstærkt og tætvævet bomuldslæred. Man opgiver kvaliteten i gramvægt per kvadratmeter.

Kigger man i regelsættene for f.eks. folkebåde og skærgårdskrydsere, angives gramvægt omkring 3-400 som passende.

Men vægten, og dermed tykkelse og stivhed i lærredet, er ikke den eneste faktor. Bredden er også vigtig.

Samling på midten

Jeg valgte at lægge lærredet samlet i to halvdeler på hver side af bådens midterlinie. Samlingen bliver så skjult og beskyttet under en fisk, som

skrues ned i dækket, når læredet er lagt. Det betød, at jeg kunne nojes med en bredde, der var godt og vel den halve af bådens bredde. Saxon er 210 cm og på bredeste sted, så med plads til at boje læredet ud over bådens kant og til samlingen i midten, var en læredsbredde på 140 cm passende.

Kraftigt læred

Efter nogen sogen fandt jeg en meget fin læredskvalitet i en skibshandel i Skåne. Eneste problem var, at læredet var meget solidt. Det havde en gramvægt på godt 600. Altså ville hver kvadratmeter læredsdæk veje godt et halvt kilo! Læredet var stift som læder, så kunne jeg overhovedet stramme det ud? Til gengæld ville det sikker kunne holde længe. Så jeg slog til. Det blev til 2 x 11 m læred til dækket og 2 x 3 m til ruftaget. Til at fastne læredet kan man bruge en klammpistol og rustfri klammer. Det er en

nem metode.

Så jeg valgte den traditionelle og måske besværlige, nemlig små sylepidse kobbersom. Dem skulle der slås én ind i for højt hver anden centimeter. Altså omkring 500 i den ene side, 500 i den anden og to gange 500 i midten plus et par hundrede ekstra om ruftaget.

Læred ind under karme

På min båd var alle karme afmonteret, og læredet blev trukket ned over kanterne, både på forlugen og på ruf og cockpit. Herefter er karmene monteret stående på dækket. Karmene står på læredet på en streng 3M marinelim, så karmenes underside er limet til læredet, men ikke til dæksplankerne. Dem er de monteret til med skruer nede fra op gennem bjælker og kravel, og yderligere støttet af en kraftig liste. Til sidst er der lukket af på dækket mellem karm og læredsdæk med en kvartbuet liste, som også er sat i 3M marinelim. Men alt dette naturligvis først, når læredet

Efter 1. gang maling, endnu er kanterne ikke skæret til.

er imprægneret og malet.

Frem med kniven

Så skulle jeg i gang. Forst blev læredet rullet ud over dækket i to baner på hver sin side af midterlinien og skæret groft til med den skarpe hobbykniv. Groft vil sige marginer på mindst 30 cm. Monteringen begyndte på forsikabet, styrbord side. Udgangspunktet er hele tiden midterlinien, hvor læredet strækkes og sommes fast.

Fra stævn til ruf

Forste hug er stykket mellem forlugen og forstævnen. Man skal huske at leve læredet til den samling, som skal foldes med læredet på bagbord side. Jeg tegnede en tydelig streg med blyant på dækkets midterlinie. Og så ville jeg have 3 cm læredet til min fold. Derfor blev læredets sommet ned i blyantsstregen på dækket og med præcis 3 cm læreds-kant.

Nu hvor læredet er godt strukket ud mellem stævn og forluge og sommet fast i midterlinien med 3 cm kant, strækkes læredet uden om forlugen og mellem forlugen og rufkanten.

Man kan fæstne undervejs med nogle som, som ikke slås helt i, så kan der altid justeres inden sommene slås endeligt i.

Ud over kanten

Når læredet er strukket inde på midten begynder arbejdet med at strække læredet ud over dækkets kant. Her sommes læredet ind i bordet, ca. 3 cm fra bordets overkant.

Jeg begyndte at strække fra det sted, hvor ruffets forkant er. Strækningen foregik ved, at læredet ude over dækkets kant blev rullet om en ca. 30 cm lang og måske 3 x 5 cm mahogniklods. Det skal være hårdt træ, eg og teak kan sikret også bruges.

Læredet er rullet så meget op, at klodsen kommer ind til dækket kant.

En tang der trækker

Med en brednæbbet papego-

jetang greb jeg nu om kloden med læred, holdt en lille mahogniklods på bordet lige under læredet og tangen, og brugte så tangen som en vægtstang, der trak i læredet og hvilede på bordet. Ved at vippe tangen nedad strammes læredet meget hårdt op.

Den lille klods sidder nu fast af sig selv, og med den frie hånd kan man presse et af de sylespidse kobbersom ind gennem læredet og ned i bordet.

Et par slag med hammeren er nok, til at det får godt greb. For hvert som sørger man for at flytte tangen og stramme op. Og som for som, arbejder man sig så de ca 30 cm, som der er rullet læred op på den lange klods.

Så sidder læredet på de 30 cm og den lange klods kan flyttes, nyt læred rulles op. Processen kan gentages.

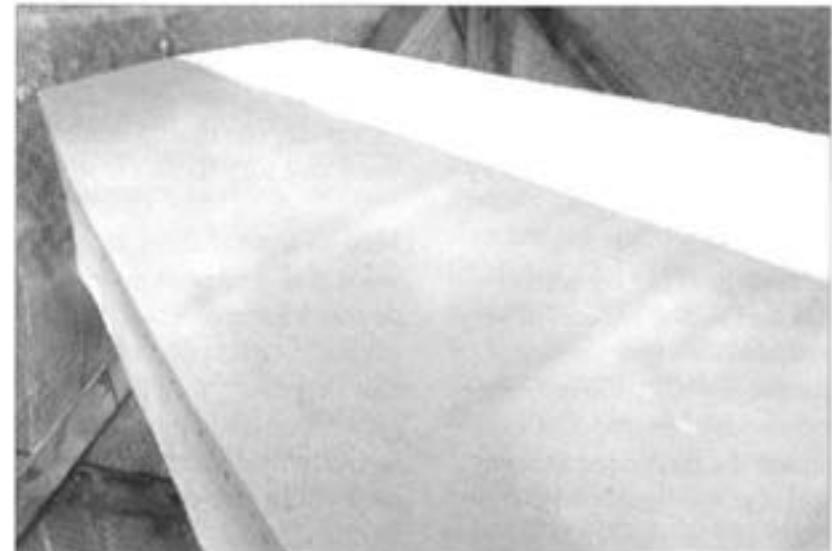
Fra ruf til agterspejl

Arbejdet fortsætter nu langs ruf og cockpit efter samme fremgangsmåde. Forst

strammes læredet op langs rufkanten og cockpitkanten, derefter strammes læredet ud over dækskanten. Denne gang kan man begynde ved ruffets forkant og arbejde sig agterud.

Til sidst gælder det agterdækket, som lægges fra cockpittes agterkant og agterud. Forst strammes op på midten, så ud over dækskanten. Og til sidst strammes det ud over hækken.

Huller til rostjern og ror
Undervejs har jeg måttet lave huller til rostjern og rorstammen. Jermene er først fort op gennem dæksplanke, og hullet er derefter fyldt op med epoxy. Der er derfor en vandtæt samling mellem planker og rostjern. Hullerne i læredet til rostjernene skal skæres ud inden læredet kan strammes ud. Med mit kraftige læred var det ikke noget problem at stramme læredet op med huller skæret til rostjernene.

Bagbord side malet, styrbord kun linolieimprægeneret, og med bekymrende mange huler. Men de forsvandt, da olen hærdede helt op.

Et tyndere kunne måske have revnet...? I første omgang sommede jeg lærredet fast nogle cm fra rostjernene, efter at det var strammet ud. Derefter fyldte jeg en lille smule fortykket epoxy mellem lærredets kant og rostjernet. Epoxyen har fat i lærredet og lukker dermed vandtæt mellem rostjern og lærred. Det skal gøres inden lærredet behandles med linolie, for epoxy binder ikke på oliede flader.

Jeg kunne også have tætnet med almindelig nådemasse eller bedre endnu med beg, hvis det skulle have været helt rigtigt. Formentlig ændrer jeg det til vinter, hvis jeg får tid... Hullet til roret blev lavet på samme vis.

Imprægnering og buler!

Da den anden halvdel af lærredsækket også var lagt, kunne jeg begynde imprægneringen af lærredet.

Inden da, havde jeg fået en del ubehagelige oplevelser. Styrbord lærred lagde jeg på én dag. Det så flot ud, men

da jeg kom til båden dagen efter, så det ikke så flot ud mere. Lærredet bulede! Jeg besluttede at lægge bagbord side og se tiden lidt an. Her skete det samme. Forst så det flot ud, så bulede det. Men nu så jeg, at buerne fulgte vejrliget. Det var fugten, der fik lærredet til at bule. Men ikke linolien kunne ændre det?

Med en kraftig pensel og en spand koldpresset linolie gik jeg i gang med at smore lærredet ind i. Forste strygning slugte godt 3 liter. Det så fint ud, og lærredet stod spændt som et trommeskind. Altså lige til næste dag, for da var det om muligt mere bulet end før! Hvad var dette?

Men en konsultation på www.trabatsakuten.nu gjorde mig klogere. "Bare vent, når linolien hærder, strammer lærredet", fortalte en garvet lærredslægger. Så jeg fortsatte min imprægnering med yderligere en strygning linolie. Denne gang gik knap 2 liter olie til.

Fisken er ved at blive monteret, den skyder og beskytter lærredets samling langs midten af dækket.

Og sandelig. Efter små to uger var lærredet flot spændt. Linolien var hærdet til en voksigt substans, så tiden var inde til at male lærredet.

Linoliemaling

Jeg ville have et traditionelt gront dæk. Sådan som det var moderne i 30'er og 40'er. Farven blandes af hvid linoliemaling og pigmentet kromoxydgrøn. Det blev til i alt 6 strygninger med linoliemaling. Hver

strygning gnubbet godt ind i lærredet, meget omhyggeligt trukket ud, så der ikke lå klatter af maling nede i dægen. Tynde lag er reglen. Dette er vigtigt, når man maler med linoliemaling. Ellers får overfladen rynker. Mellem hver gang maling hærdede dækket op i 3-4 dage. Og hver gang så jeg det bule op først, for derefter at stramme fint ud.

Fisk og fenderliste

Til sidst kunne jeg skruie en midterfisk fast. Den dækker samlingen i midten og forsegler dækket ved forstaven. Langs siderne dækker en 4 cm bred fenderliste af mahogni lærredskanten, og mellem dækket og fenderlisten har jeg spartet ud med linoliekit. Det skete for sidste gang dæksmaling, så kitte er også blevet gront. Og det ser ud som om dæk og fenderliste går ud i et.

Godt resultat

Resultatet blev helt som jeg havde håbet. Men det sjove

Med nyt læredsdæk og ny overbygning, sommeren 2004.

er, at læredet hele tiden arbejder. Jeg skulle sejle den halve sæson for de sidste små buler var glattet helt ud. Mit læred har tydelig struktur, så jeg har ikke haft brug for at komme sand eller skridpulver i malingen. Det kan være behovet opstår om nogle år, når flere lag maling og mange fodder har glattet læredet mere ud.

Skosaler nej tak

Sko er forbudt ombord. Med mindre det da er sko, som kun bruges på mit dæk, og som har en blod gummisål. Lidt sart er malingen, og jeg skal ikke have trådt småsten ned i læredet. Men det er nu nemt at vaske rent med lidt sæbevand. Ikke sulfosæbe,

men sæbespåner i lunkent vand. Eller til daglig blot en omgang med den blode borste og saltvand.

Var det besværet værd?

Jeg er glad for mit plankedæk med læred. Det har ikke været særlig svært at lægge en mand. Og det koster samlet set lidt mindre end et malet krydsflinerdæk. Desuden er båden jo født sådan, så...

Men lad os se om ti år, om det kun var i denne første sæson, at der ikke kom så meget som én dråbe vand ind fra dæk eller ruf.

Du kan se mere om renoveringen af Saxon på hjemmesiden www.saxon.simonhansen.dk

Runa vandt harpunloggen

DFÆL uddelte priser ved årets sommerstævne. Se billeder på de næste sider:

Det var John Rauth Knudsen, DFÆL's formand, der præsenterede vinderne. I talen til vinderne sagde han bl.a.:

"Udbruddene fra fagfolkene var i starten "Den er jo næsten original" og senere "Det bliver svært det her", men det lykkedes, efter flere omgange, at finde de både der skulle præmieres.

Harpunloggen til Runa

Harpunloggen gik til Runa, 7m R fra 1910, ved skipper Torben, for en gennemført restaurering af Museets flagskib, med to velvalgte og velgennemførte kompromisser. Teakdæk og større cockpit.

Valget blev for mit vedkom-

mende, senere understreget ved at se hende under sejl ved kapsejladsen, og sejle det kunne hun jo.

God bevaring

For god bevaring var det virkelig marginaler der afgjorde hvem der skulle have en af de 3 plaketter:

Diana III en Sparkmann og Stevens 1 ton fra 1963, bygget hos Walsted, altså en nyere båd, men i meget flot stand.

Tjandi, en springer, den er i flot stand og har et meget autentisk udseende.

Viffert, Danabåd, en gammel kending på podiet, fik harpunloggen for 5 år siden, men er stadig utrolig velholdt, og med den originale skibsølle.

*Runa,
årets
vinder
af
harpun-
logen*

Delfinen, et klenodie fra 1930

Delfinen er bygget omkring 1930 i Stubbekøbing. Fyr på eg og ask, mahogni overbygning. Solomotor, 7 hk. Båden er lidt af et klenodie, men den trænger til renovering. Har været i familiens eje i generationer. Sælges kun til kyndig person, som vil sikre, at denne perle bevares for eftertiden. Til gengæld er prisen ikke det afgorende.

Kontakt Lis Hansen, 5596 0144 for yderligere information.

Se mere på www.defaels.dk

Hansen Springer Spidsgatter

MSJ Hansens Springer Spidsgatter "Athos" er til salg. Skal klargøres.

Pris 30.000,- kr.

Bådebygger William Jensen / Jorgen Jensen

Telefon 2027 7948

Folkebåd fra 1948

Folkebåden Carioca fra Svendborgsund Yachtværft 1948. Perfekt for dig der vil sejle klassisk. God stand gode sejl osv. Original byggeskilt i cockpit, originale papirer mv.

Pris kr. 29.000,-

Henrik 49261608, mail: bahrenscheer@yahoo.dk

Nordisk 22 kvadratmeter

Nordisk 22 kvadratmeter, N22, meget vejsejlende med Johnson 8 HK langbenet. Aluminium mast. Garmin GPS, ekkolod, log, flere sejl, alt fort til cockpit. Flot spiler. 12 V anlæg. Bådstativ. Ligger i vandet klar til at sejle videre i.

Pris 45.000,- kr. Alt inkl.

Telefon 5671 5406, mobil 2022 8996

Drage

Traedrage, glasfiberbeklædt (udført af professionel). Fuldt apteret, sejl og alurig. Velsejlende og hurtig båd.

Pris 40.000,- kr.

Bådebygger William Jensen / Jorgen Jensen

Telefon 2027 7948

Utzon Naval Spidsgatter

UTZON 30m² NAVAL type. med indenbordsmotor 7 hk wire. Motoren er renoveret for 8.000 kr. i '99. Faktura kan foresves. Et stel CRUSING sejl fra Elvstrom '98.

Bygget i 1945 af John Hansen, Strandhusene i Svendborg til en guldsmed Olsen i Odense. Læk på eg og mahogni aptering. Mahognien stammer fra en gammel barbersalong i Odense, der fik skiftet sine mahognipaneler ud til noget mere moderne engang i 40'erne.

Har været i kærlig pleje hos mig i de seneste 15 år. Har bl.a. fået nye bord, ny ruftagsbelægning, ny daeksbeklædning af plywood og epoxymåtte, nye ror- og mastebeslag. Original Skibsregisterbog medfølger. Har modtaget plakette for god bevaring af DFÆL som jeg har været medlem af i de 15 år, jeg har haft båden.

Der medfølger en kraftig bådvogn. Sælges pga. medejerskab i en storre båd.

Pris: 65.000 kr.

Henvendelse telefon
62213005 / 60922551.

Dansk Forening for ældre lystfartøjer

Indmeldelses-, registrerings- og bestillingskort

- Møllemaskab kr. 350 pr. år
- Støttemøllemaskab kr. 200 pr. år
- Omregistrering af båd
- Adresseændring
- Møgestander kr. 80
- Tilsynsbog kr. 50

Til DFÆL's notater

Medlemsnr. Gruppe Betalig

Kontingentperiode 1/1-31/12

Bådtype/ klasse:	Bådens navn:	Byggear:
------------------	--------------	----------

Bådebyggeri/ byggested:

Konstruktor:	Transorter:
--------------	-------------

L.o.a.:	L.i.v.:	Brd.:	Dybg.:	Depl.:
---------	---------	-------	--------	--------

Sejlbåde Rigtype:	Sejlarer.:	Mærke i sejl:
-------------------	------------	---------------

Motorbåde motorfabrikat / type:	HK/KW:
---------------------------------	--------

Bådens nuværende hjemsted:	Sejlkult:
----------------------------	-----------

Bemærkninger:

Ejerens navn:	Medlemensr.:	Tlf.:
---------------	--------------	-------

Postadresse:	Postnr.:	By:
--------------	----------	-----

Medejere:

Findes der:	☐ Konstruktionstegninger	☐ Fotos
-------------	---	--------------------------------

☐ Historisk materiale	☐ Bilbrev / tilsynsbog	☐ Andet
--	---	--------------------------------

Medsend gerné original eller
kopি til registrering i DFÆL's
arkiv

dato underskrift

Klip ud og send i kuvert til DFÆL!

DFÆL
c/o Birte Molbech
Holstebrogade 4, 3.t.v.
++++1215++++
2100 København Ø

B

POST
PP DANSKE

Skipperens hjemme...

Sommeren lækker mod enden, men minderne har vi da lov at ha'. Her er det fra Juhl ved rorpinde i sin Nordiske Krydser.